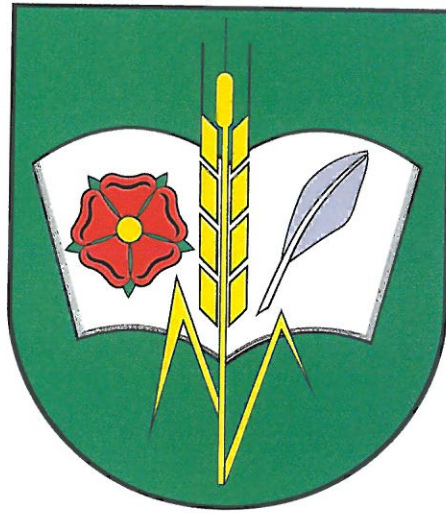

Załącznik
do Uchwały Nr VI/38/15
Rady Gminy Kobiełe Wielkie
z dnia 26 czerwca 2015r.

*Strategia Rozwiązywania
Problemów Społecznych
Gminy Kobiełe Wielkie
na lata 2015-2022*

Opracowała:
Jolanta Rutkowska-Kanafa

Część I

Wprowadzenie

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych gminy Kobiele Wielkie wytycza kierunek działań na rzecz integracji społeczności lokalnej, tworzeniu warunków ku temu, aby „każdy brał swoje życie w swoje ręce”. Wytycza kierunek działań na rzecz niwelowania zjawisk społecznie niepożądanych, wskazuje na kluczowe kwestie społeczne, z jakimi borykają się mieszkańcy gminy, wskazuje na ich niezaspokojone potrzeby, zajmuje się tworzeniem mechanizmów wzmacniających efektywność dokonywanych zmian.

Strategia jest narzędziem kreowania polityki społecznej, ukierunkowując dostępne instrumenty finansowe i regulacyjne. Strategia obejmuje zagadnienia, na które Samorząd i jego partnerzy w regionie mają rzeczywisty wpływ. Strategia jest selektywna i skoncentrowana na definiowaniu celów i kierunków działania, odzwierciedlając dokonane wybory strategiczne.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych ma stanowić podstawę do realizacji względnie trwałych wzorców interwencji społecznych, podejmowanych w celu zmiany czy też poprawy tych stanów rzeczy i zjawisk występujących w obrębie danej społeczności, które oceniane są negatywnie. Dokument charakteryzuje w szczególności działania publicznych i prywatnych instytucji rozwiązujących kwestie społeczne, podejmowane dla poprawy warunków zaspakajania potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin.

I. Podstawy i cel opracowania

W art. 17 ust. 1.pkt.1 jako zadanie obowiązkowe gminy wymienione jest: „opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Celem Strategii jest przeprowadzenie diagnozy problemów społecznych występujących na terenie gminy w oparciu o dane będące w dyspozycji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (uzyskane w toku bieżącej jego działalności), Urzędu Gminy, Powiatowego Urzędu Pracy oraz instytucji i organizacji współpracujących z GOPS. Strategia ma określić kierunki działań strategicznych odniesionych do rzeczywistych problemów społeczności lokalnej (m.in. bezrobocia i problemów z zatrudnieniem, pomocy na rzecz osób dotkniętych problemem alkoholowym, osób niepełnosprawnych, starszych, rodzin i dzieci z problemami opiekuńczo-wychowawczymi itd.), wskazać skuteczne metody ich rozwiązywania, a także ustalić współpracę instytucjonalną dla poszczególnych problemów społecznych.

W strategii chodzi o mobilizowanie osób, rodzin, a nawet lokalnych środowisk do samodzielnych działań polegających na ujawnianiu i umiejętnym wykorzystywaniu sił, możliwości tkwiących w tych osobach i rodzinach oraz

wskazywanie najlepszych sposobów osiągnięcia celu jakim jest przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych i odzyskanie zdolności do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Kolejnym etapem jest stworzenie optymalnego programu działania. Pomoc ma opierać się nie tylko na wsparciu materialnym, ale również pomocy psychologicznej (wsparciu w umacnianiu postaw aktywnych), ścisłej współpracy instytucji i organizacji społecznych.

Opracowywany przez gminę dokument musi spełniać również poniższe warunki:

- być zgodny z dokumentami strategicznymi na poziomie powiatu, województwa i kraju oraz innymi dokumentami strategicznymi gminy,
- kształtować aktywny model polityki społecznej w gminie (współpraca wszystkich instytucji rządowych, samorządowych, pozarządowych oraz przedstawicieli biznesu).
- zakładać budowanie szerokiego partnerstwa lokalnego.

Podstawa prawna systemu pomocy społecznej w Polsce

Ustawa o pomocy społecznej

Obowiązująca od 1 maja 2004 roku „Ustawa o pomocy społecznej” (Dz. U. Nr 64, poz. 593 z dn. 12.03.2004 r.), określa:

- zadania w zakresie pomocy społecznej,
- rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich udzielania,
- organizację pomocy społecznej;
- zasady i tryb postępowania kontrolnego w zakresie pomocy społecznej.

Według ustawy (Art. 2.1.) *pomoc społeczna* jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie same pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (Art. 3.1.).

Ustawa określa przypadki, w których udziela się pomocy społecznej osobom i rodzinom. Pomocy społecznej udziela się w szczególności z powodu (Art.7):

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej i ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,

- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Ustawy regulujące system pomocy społecznej:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r. poz. 674, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. Nr 45, poz. 235 z późn. zm.).

Cele gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych

W strategii duży nacisk kładzie się na prawidłowe funkcjonowanie rodziny. Priorytetem jest pomoc rodzinie, jeśli sama nie potrafi poradzić sobie z trudnościami jakie spotyka w codziennym życiu. Dla spełnienia jej podstawowych oczekiwań muszą istnieć:

1. zasoby własne: środki finansowe, żywność, opieka domowa i instytucjonalna, odzież, dostęp do ochrony zdrowia oraz wiedza, inicjatywa i pomysłowość.
2. system wsparcia: uruchamiany w sytuacjach pojawienia się problemów społecznych lub, gdy indywidualna osoba bądź grupa z różnych powodów znajdują się w trudnej sytuacji życiowej, której nie można przezwyciężyć w granicach posiadanych możliwości i uprawnień.

Pomoc społeczna opiera się na trzech przesłankach:

1. liczy się człowiek,
2. człowiek ma problemy osobiste, rodzinne, społeczne,
3. można zrobić coś dla złagodzenia tych problemów i wzbogacenia życia jednostki.

Przezwyciężenie trudności wymaga zorganizowanego, grupowego wysiłku państwa, samorządów lokalnych, instytucji powołanych do pomagania oraz środowiska lokalnego i rodziny. Żadna bowiem pojedyncza instytucja nie rozwiąże problemu: ubóstwa, bezrobocia, bezdomności, niepełnosprawności, uzależnień.

Cele gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych to:

1. Kształtowanie świadomego i odpowiedzialnego społeczeństwa zdolnego do rozwiązywania wspólnie swoich problemów życiowych.
2. Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych w celu integracji osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka oraz społeczności lokalnej.
3. Budowa gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

Diagnoza problemów społecznych gminy Kobbie Wielkie

1. Charakterystyka gminy Kobbie Wielkie

Gmina Kobbie Wielkie leży w południowej części województwa łódzkiego, w powiecie radomszczańskim, w odległości 14 km do miasta powiatowego. Sąsiaduje z gminami powiatu: Kodrąb, Masłowice, Wielgomłyny, Gidle, Żytno, Radomsko. Powierzchnia całkowita gminy wynosi 101,9 km². Teren ten zamieszkały jest przez 4.511 osoby (wg danych Urzędu Gminy na 31.12.2014r.). W skład gminy Kobbie Wielkie wchodzi 42 miejscowości.

Nazwa miejscowości	Liczba ludności w miejscowości		
	2014	Kobiety	Mężczyźni
Sołectwo Babczów			
Babczów	247	122	125
Sołectwo Biestrzyków Mały			
Biestrzyków Mały	147	71	76
Sołectwo Biestrzyków Wielki			
Biestrzyków Wielki	134	66	68
Sołectwo Brzezinki			
Brzezinki	136	68	68
Sołectwo Cadów			
Cadów	71	34	37
Cadówek	91	47	44
Podświerk	6	4	2
Sołectwo Cieszatki			
Cieszatki	113	55	58
Sołectwo Huta Drewniana			
Huta Drewniana	153	69	84
Huta Drewniana Kolonia	52	29	23
Wymysłów	25	13	12
Gorgoń	11	6	5
Sołectwo Karsy			
Karsy	78	42	36
Katarzynów	70	41	29
Sołectwo Kobbie Małe			
Kobbie Małe	298	159	139
Kobbie Małe Kolonia	31	13	18

Hucisko Małokobielskie	9	5	4
Bukienka	33	14	19
Olszynki	31	17	14
Sołectwo Kobiele Wielkie			
Kobiele Wielkie	635	299	336
Kajetanówka	4	1	3
Tomaszów	11	7	4
Sołectwo Łowicz			
Łowicz	235	126	109
Sołectwo Nowy Widok			
Nowy Widok	85	40	45
Sołectwo Orzechów			
Orzechów	297	150	147
Sołectwo Orzechówek			
Orzechówek	205	105	100
Kamionka	8	1	7
Rozpęd	12	7	5
Wrony	6	3	3
Sołectwo Posadówka			
Posadówka	123	66	57
Sołectwo Przyborów			
Przyborów	99	49	50
Jasień	21	13	8
Łazy	65	34	31
Sołectwo Przybyszów			
Przybyszów	252	127	125
Przydatki Przybyszowskie	111	60	51
Hucisko Przybyszowskie	56	23	33
Sołectwo Ujazdówek			
Ujazdówek	74	44	30
Sołectwo Wola Rożkowa			
Wola Rożkowa	200	100	100
Stary Widok	35	19	16
Sołectwo Zrąbiec			
Zrąbiec	179	95	84
Dudki	23	14	9
Świerczyny	39	19	20

Historia

Pierwsze wzmianki o wsi i parafii Kobiele Wielkie pochodzą z XIV wieku. O innych miejscowościach pisano: w wieku XVI – Kobiele Małe, w wieku XVII – Huta Drewniana, w wieku XVIII – Wola Rożkowa, Babczów. Na terenie

gminy zamieszkiwał ród Kobielskich. Najbardziej znani przedstawiciele rodu to Franciszek Kobielski (1679 -1755) herbu Poraj – biskup kamieniecki i łucki oraz Jan Nepomucen Kobielski (zm. 1786) sędzia ziemski i poseł.

W roku 1823 w Jasieniu powstała huta szkła, zatrudniająca ponad 100 pracowników. Podobna huta istniała również w miejscowości Huta Drewniana. Ponadto na tym terenie działało kilka młynów wiatrowych i wodnych.

Na terenie gminy w czasie powstania styczniowego walczyły oddziały płk. Teodora Leona Cieszkowskiego oraz Józefa Ozińskiego. Mieszkańcy gminy brali udział w walkach legionów Piłsudskiego oraz w walkach oddziałów partyzanckich w okresie II wojny światowej.

W Kobielach Wielkich w roku 1867 urodził się Władysław Stanisław Reymont – laureat literackiej Nagrody Nobla z 1924 roku.

Przyroda

Gmina Kobiele Wielkie położona jest na tzw. Wzgórzach Radomszczańskich. Na obszarze gminy znajduje się pięć cieków wodnych: Silniczka, Biestrzykówka, Struga (ze zbiornikiem retencyjnym), Mękwa i Orzechówka (ze stawami rybnymi).

Lasy i grunty związane z gospodarką leśną zajmują nieco ponad 30% ogólnej powierzchni gminy. Największe kompleksy leśne skupione są w południowej i północno-wschodniej jej części. Około 2/3 powierzchni gminy (część wschodnia i południowa) wchodzi w skład Obszaru Chronionego Krajobrazu Pilczańsko-Radomszczańskiego.

Główną atrakcją turystyczną regionu stanowią rezerwy leśne „Jasień” i „Kobiele Wielkie”.

Rezerwat „Jasień” – został utworzony w 1958 roku, zajmuje powierzchnię 14,50 ha. Jest jednym z najcenniejszych w Polsce i Europie rezerwatów cisów – jednych z najstarszych drzew kontynentu. Wyrąb i warunki atmosferyczne (huragany) przyczyniły się do dewastacji tego gatunku. Drzewa, które przetrwały są w dobrej kondycji, najbardziej okazałe liczą w obwodach niemal 40 cm i osiągają wysokość 7 metrów.

Rezerwat "Kobiele Wielkie" – utworzony w 1960 roku, obejmuje swym obszarem 63,87 ha. Drzewostan składa się z naturalnego lasu jodłowo-sosnowo-dębowego (ponad 150 lat) oraz wiekowych grabów i buków. W Rezerwacie rośnie ok. 300 gatunków roślin, wśród nich również gatunki chronione np.: podrzeń, żebrowiec oraz narecznica górska. Blisko rezerwatu znajduje się leśniczówka wybudowana w początkach XX wieku przez rodzinę Tymowskich, z przeznaczeniem na domek myśliwski.

W rejestrze powiatu radomszczańskiego znajdują się pomniki przyrody, zlokalizowane na terenie gminy Kobiele Wielkie. Są to:

- Aleja Parkowa w Kobielach Wielkich
- grupa drzew w Parku w Babczowie – lipa drobnolistna i kasztanowiec biały,

- Park w Przyborowie – lipa drobnolistna i dąb szypułkowy,
- Aleje przy drogach Kobiele Wielkie – Zapolice i Kobiele Wielkie – Rzejowice – lipa drobnolistna.

Turystyka

Gmina ma do zaoferowania atrakcyjny wypoczynek na łonie natury wśród lasów i wody. Najciekawszymi miejscami są oba rezerваты, zalew w Babczowie i stawy rybne w Jasieniu (możliwość biwakowania) oraz zabytkowe parki, dworki, kościoły, ślady przemysłu.

Główne trasy wycieczek przyrodniczych to: Kobiele Wielkie - Sowinek - Ujazdówek – Babczów oraz Kobiele Wielkie - Przyborów – Jasień oraz rajdów w „przeszłość”: Orzechówek - Cadów - Jasień - Karsy - Kobiele Wielkie oraz Kobiele Wielkie - Karsy - Katarzynów - Olszynki - Świerczyny - Huta Drewniana.

Gospodarka

Podstawową formą działalności gospodarczej gminy Kobiele Wielkie jest rolnictwo. Ponad 63% (6444 ha) ogólnej powierzchni gminy stanowią użytki rolne, z czego 80% (5108 ha) to grunty orne. Na terenie gminy działa 871 indywidualnych gospodarstw rolnych, głównie małohektarowych 1-5 ha. W gospodarstwach uprawia się głównie zboża oraz ziemniaki. W produkcji zwierzęcej przeważa hodowla trzody chlewnej i bydła oraz drobiu kurzego. Gospodarstwa rolne w gminie są w dobrym stopniu wyposażone w sprzęt rolniczy – 68% gospodarstw posiada ciągniki.

Na terenie gminy nie ma zakładów przemysłowych. Dominującą formą zatrudnienia jest samozatrudnienie, w gminie zarejestrowanych jest 237 podmiotów gospodarczych – głównie małych rodzinnych firm.

Podmioty gospodarki narodowej wg wybranych sekcji (stan w dn. 31.12.2014):

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Liczba podmiotów ogółem</i>
<i>Rolnictwo, łowiectwo, rybołówstwo i leśnictwo</i>	7
<i>Górnictwo i wydobywanie</i>	2
<i>Przemysł, przetwórstwo</i>	76
<i>Wytw. energii elektr., gazu, pary wodnej</i>	1
<i>Budownictwo</i>	25
<i>Handel hurtowy i detaliczny</i>	73
<i>Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi</i>	8
<i>Transport, gospodarka magazynowa</i>	25
<i>Informacja i komunikacja</i>	3
<i>Działalność finansowa i ubezpieczeniowa</i>	1

<i>Działalność prof. naukowa i techniczna</i>	7
<i>Działalność w zakresie usług administracyjnych i wspierająca</i>	2
<i>Edukacja</i>	2
<i>Opieka zdrowotna i pomoc społeczna</i>	1
<i>Pozostała działalność usługowa</i>	4
<i>Razem</i>	237

* wg danych Urzędu Gminy

Infrastruktura techniczna

Zaopatrzenie w wodę

Długość rozdzielczej sieci wodociągowej na terenie gminy Kobiele Wielkie wynosi 75,5 km, do której przyłączonych jest 1136 budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej. Gminny system zaopatrzenia w wodę bazuje na 5 studniach głębinowych.

Gospodarka ściekowa

Skanalizowana jest tylko miejscowość Kobiele Wielkie. Łączna długość sieci wynosi 5,1 km i przyłączonych jest do niej 110 budynków. Ścieki prowadzone są do oczyszczalni „Kobiele Wielkie”. Mieszkańcy pozostałej części gminy korzystają z bezodpływowych zbiorników, które opróżnia się w miarę potrzeb.

Zaopatrzenie w gaz

Na terenie gminy jest gazociąg – w miejscowościach Orzechów i Orzechówek. Długość istniejącej sieci wynosi ponad 4 km (ok. 40 odbiorców). Siecią zarządza Łódzka Spółka Gazownicza. Pozostałe gospodarstwa domowe korzystają z butli gazowych – punkty wymiany znajdują się w kilkunastu miejscowościach w gminie.

Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie gminy nie funkcjonują zbiorcze systemy grzewcze. W gospodarstwach domowych do ogrzewania mieszkań wykorzystuje się własne źródła ciepła w postaci pieców lub kotłowni domowych, których głównym nośnikiem jest węgiel kamienny. Urząd Gminy, Gimnazjum, Gminna Biblioteka Publiczna i Gminny Ośrodek Kultury i Sportu posiadają ogrzewanie na olej opałowy, ogrzewanie gazowe posiada PSP w Orzechowie.

Elektroenergetyka

Zaopatrzenie obszaru gminy w energię elektryczną odbywa się z krajowego systemu energetycznego. Energia elektryczna niskiego napięcia przesyłana jest do ostatecznych odbiorców za pomocą 35 stacji transformatorowych zlokalizowanych na terenie gminy Kobiele Wielkie.

Przy drogach zainstalowanych jest 466 punktów świetlnych, w tym 170 przy drogach powiatowych. Siecią energetyczną zarządzają Łódzki Zakład Energetyczny i ENION Katowice o/Częstochowa.

Telekomunikacja

Od 2000 roku gminę Kobiele Wielkie obsługuje nowa centrala telefoniczna mieszcząca się w budynku Urzędu Gminy. Teren gminy obejmują swoim zasięgiem operatorzy wszystkich telefonii komórkowych.

System komunikacyjny

System komunikacyjny gminy Kobiele Wielkie tworzą drogi powiatowe (o łącznej długości 34,07 km) i gminne (ogółem 61,9 km).

Instytucje społeczne

Służba zdrowia

Na terenie gminy Kobiele Wielkie działa Gminny Ośrodek Zdrowia, który zapewnia mieszkańcom podstawowe świadczenia medyczne. W Ośrodku zatrudnionych jest 10 osób (6 osób średniego personelu medycznego). Ośrodek o powierzchni 600 m² posiada dwie poradnie dziecięce, poradnię internistyczną, poradnię dla kobiet, gabinet stomatologiczny, gabinet rehabilitacyjny oraz laboratorium. Wyposażenie Ośrodka jest kompleksowe. Zarejestrowanych jest 3461 pacjentów. Na terenie gminy funkcjonuje apteka.

Oświata

W gminie działają dwie Szkoły Podstawowe w Kobieliach Wielkich i Orzechowie oraz Gimnazjum w Kobieliach Wielkich.

Ważniejsze dane o powyższych placówkach oświatowych przedstawia tabela:

<i>Placówka oświatowa</i>	<i>Liczba uczniów</i>	<i>Liczba nauczycieli</i>	<i>Liczba sal dydaktycznych</i>	<i>Powierzchnia użytkowa w m²</i>	<i>Sale gimnastyczne</i>
<i>Publiczna Szkoła Podstawowa w Kobieliach Wielkich</i>	303	33	18	789	-
<i>Publiczne Gimnazjum w Kobieliach Wielkich</i>	151	17	8	419	1
<i>Publiczna Szkoła Podstawowa w Orzechowie</i>	95	20	9	462	1

*wg danych Urzędu Gminy w Kobieliach Wielkich

Kultura

Funkcją upowszechniania kultury na terenie gminy zajmuje się Gminny Ośrodek Kultury i Sportu oraz Gminna Biblioteka Publiczna.

W Gminnym Ośrodku Kultury i Sportu znajdują się: Izba Pamięci, Siłownia, Świetlica Środowiskowa dla dzieci.

Obiekty zabytkowe

Obszary wpisane do rejestru zabytków Wojewódzkiego Oddziału Służby Ochrony Zabytków w Łodzi, Delegatura w Piotrkowie Trybunalskim:

- Park dworski z XVIII w. w Kobielach Wielkich (nr rejestru 419),
- Park z XIX w. w Przyborowie (nr rejestru 305).

Do pozostałych zabytków kulturowych na terenie gminy należą: Kościół Parafialny (zabytkowy ołtarz boczny z XVI wieku i renesansowa kropielnica) oraz pomnik upamiętniający miejsce urodzenia Wł. St. Reymonta w Kobielach Wielkich.

Bezpieczeństwo publiczne

Posterunek Policji mieszczący się w miejscowości Kobiele Wielkie obejmuje swym działaniem gminę Kobiele Wielkie.

Zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej i prowadzenie akcji ratowniczych na terenie gminy wykonuje 7 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, posiadających łącznie 3 samochody gaśnicze oraz 16 motopomp.

Budżet gminy Kobiele Wielkie

Struktura dochodów budżetu gminy Kobiele Wielkie (w tys. zł) w latach 2013-2014:

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>2013</i>	<i>2014</i>
<i>Dochody własne</i>	3.443	3.610
<i>Dotacje celowe</i>	2.601	2.894
<i>Subwencja ogólna</i>	6.290	6.286
<i>Dochody ogółem</i>	12.334	12.790

*wg danych Urzędu Gminy w Kobielach Wielkich

Wydatki z budżetu gminy (w tys. zł) w latach 2013-2014:

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>2013</i>	<i>2014</i>
<i>Wydatki ogółem</i>	12.695	12.847
<i>w tym: inwestycyjne</i>	1.642	1.347
<i>Wydatki bieżące</i>	11.053	11.500
<i>na 1 mieszkańca</i>	2	2

*wg danych Urzędu Gminy w Kobielach Wielkich

Ważniejsze inwestycje przeprowadzane w ostatnich latach:

- poprawa infrastruktury drogowej,
- budowa infrastruktury sportowej (kompleks boisk sportowych)
- doposażenie Gminnego Ośrodka Zdrowia w sprzęt,
- budowa świetlic wiejskich,
- rozbudowa kanalizacji sanitarnej,
- budowa placów zabaw przy Zespole Wychowania Przedszkolnego

Wydatki budżetu gminy Kobbiele Wielkie na sferę społeczną w 2014 roku:

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Kwota w tys. zł</i>
<i>Oświata i wychowanie</i>	5.602
<i>Ochrona zdrowia</i>	118
<i>Pomoc społeczna</i>	2.342
<i>Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego</i>	418
<i>Kultura fizyczna i sport</i>	13

*wg danych Rocznika Statystycznego Województwa Łódzkiego, 2014

Wydatki na oświatę i wychowanie stanowią prawie 43,6% wydatków z budżetu gminy, a wydatki inwestycyjne zaledwie 10,5%.

2.1. Sytuacja demograficzna gminy Kobbiele Wielkie

Gmina Kobbiele Wielkie liczy 4.511 mieszkańców (wg stanu na 31.12.2014), w tym: 2.234 mężczyzn i 2.277 kobiet.

Struktura wieku mieszkańców gminy wg stanu na dzień 31.12.2014:

<i>Wiek</i>	<i>Mężczyźni</i>	<i>Kobiety</i>	<i>Ogółem</i>
<i>0-6 lat</i>	169	171	340
<i>7-15 lat</i>	237	209	446
<i>16-18 lat</i>	84	78	162
<i>19-65 lat mężczyzn 19-60 lat kobiet</i>	1.492	1.301	2.793
<i>powyżej 65 lat mężczyzn powyżej 60 lat kobiet</i>	252	518	770

* wg danych Urzędu Gminy Kobbiele Wielkie

Struktura wieku mieszkańców gminy wg ekonomicznych grup wiekowych wygląda następująco:

- w wieku przedprodukcyjnym pozostaje 887 tj. 460 mężczyzn i 427 kobiet (0-17 lat),
- w wieku produkcyjnym (mężczyźni 18-64 lat, kobiety 18-59 lat) pozostaje 2.793 osób tj. 1.492 mężczyzn i 1.301 kobiet,
- w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni w wieku 65 lat i więcej, kobiety w wieku 60 lat i więcej) pozostaje ogółem 770 osób w tym 252 mężczyzn i 518 kobiet.

Osoby w wieku produkcyjnym stanowią 60,98% ogółu społeczności gminy, w wieku przedprodukcyjnym 19,37%, a osoby w wieku poprodukcyjnym 19,65%.

Zmian zachodzące w zasobach ludzkich gminy Kobiele Wielkie nie są korzystne. Od lat zaznacza się niski wskaźnik przyrostu naturalnego oraz salda migracji podyktowanych względami ekonomicznymi. Ponadto zaobserwować można wyraźny proces starzenia się społeczeństwa oraz przewagę kobiet w strukturze płci.

3. Charakterystyka problemów społecznych gminy Kobiele Wielkie

Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. Nr 64, poz. 593 z późn. zmian.), nakłada na gminy obowiązek świadczenia pomocy społecznej mieszkańcom, którzy tego potrzebują. Do obowiązkowych zadań gminy (wg art. 17 rzeczonyj Ustawy) należą m.in.:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków,
- świadczenie usług opiekuńczych,
- udzielanie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- organizowanie gminnych świetlic, klubów, ognisk środowiskowych,
- organizowanie pracy socjalnej,
- sprawianie pogrzebu (w tym również bezdomnych),
- zapewnienie środków na wynagrodzenie dla pracowników oraz warunków do realizacji powyższych zadań.

Pomoc społeczna to nie tylko świadczenia pieniężne, ale także świadczenia w naturze, poradnictwo specjalistyczne (np. psychologiczne i prawne), praca socjalna.

II. Obszary problemów społecznych objęte pomocą socjalną zgodnie z Ustawą „o pomocy społecznej”

1. Ubóstwo

Ubóstwo, czyli brak lub niedobór środków do życia jest dominującą przyczyną zgłaszania się mieszkańców gminy Kobiele Wielkie do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Według danych GOPS z pomocy finansowej w roku 2014 korzystało 8,49% mieszkańców gminy. Wśród 233 rodzin, które w roku 2014 korzystały z pomocy, aż 197 spełnia kryterium dochodowe określone w art. 8 ustawy o pomocy społecznej. Głównymi przyczynami występowania ubóstwa w gminie jest: bezrobocie, uzależnienia oraz niska dochodowość gospodarstw rolnych.

Z pomocy GOPS z powodu ubóstwa w latach 2013-2014 korzystało:

	2013	2014
Liczba rodzin	172	165

* wg danych GOPS w Kobielach Wielkich

Problem ubóstwa zaznacza się głównie wśród rodzin, w których rodzice są w wieku produkcyjnym. Osoby starsze zazwyczaj przekraczają kryterium dochodowe. Urząd Gminy przyznaje stypendia socjalne dla biedniejszych uczniów, jednak nauczyciele często widzą, że nie są one przeznaczane na potrzeby szkolne (np. dziecko nie posiada podręczników czy przyborów).

Problem niewystarczających środków finansowych w rodzinach przekłada się na konieczność oferowania dzieciom z takich rodzin posiłku w placówkach szkolnych.

Liczbę dzieci korzystających z posiłków w szkołach finansowanych przez GOPS w latach 2013-2014 przedstawia poniższa tabela:

	2013	2014
Liczba dzieci	233	226

* wg danych GOPS w Kobielach Wielkich

Posiłki oferowane są we wszystkich szkołach w gminie:

- Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Kobielach Wielkich posiadają wspólną kuchnię i stołówkę. Posiłek gorący (jedno danie gorące podawany jest w czasie 2 przerw lekcyjnych, z uwagi na wielkość stołówki.
- Szkoła Podstawowa w Orzechowie – jednodaniowe posiłki gorące dla kilkudziesięciu osób.

GOPS, w 2014 roku, opłacał posiłki dla 226 dzieci. W szkołach istnieje również możliwość odpłatności za posiłki, z której korzysta kilkadziesiąt uczniów. Rządowy Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na terenie gminy Kobbiele Wielkie jest realizowany poprzez dożywianie dzieci w szkołach oraz przyznawanie zasiłku celowego na zakup żywności. Całkowity koszt Programu w roku 2014 wyniósł 66.030,00 zł (45,43% pochodziło z budżetu gminy, a 54,57% z budżetu województwa).

2. Sieroctwo

Świadczenia z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kobbielach Wielkich z tytułu sieroctwa w ostatnich latach nie były przyznawane, ponieważ do GOPS nie były kierowane podania w tej sprawie. GOPS nie posiada danych odnośnie przypadków sieroctwa na swoim terenie. Problem ten jest monitorowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomsku.

3. Bezdomność

W chwili obecnej na terenie gminy Kobbiele Wielkie nie przebywają osoby bezdomne. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kobbielach Wielkich wypłaca jednak świadczenia dla 2 osób (przebywających w Regionalnym Ośrodku Pomocy w Radomsku), które posiadają ostatni meldunek na jej terenie. Są to świadczenia w formie zasiłku stałego (zgodnie z art. 37 ustawy o pomocy społecznej).

Gmina Kobbiele Wielkie nie dysponuje mieszkaniami socjalnymi. Ponadto na jej terenie nie działają instytucje oferujące pomoc osobom bezdomnym.

Placówki świadczące pomoc osobom bezdomnym i potrzebującym w powiecie radomszczańskim to:

- Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne w Radomsku (ul. Kopiec 17) – oferuje 12 miejsc noclegowych dla mężczyzn,
- Regionalny Ośrodek Pomocy w Radomsku (ul. Sucharskiego 45a) – 15 miejsc,
- Dom dla Osób Bezdomnych i Najuboższych „MONAR-MARKOT” w Klizinie (gm. Kodrąb) – 45 miejsc.

Problem bezdomności na terenie gminy Kobbiele Wielkie, w chwili obecnej, nie jest znaczący. Sytuacja może się zmienić w przyszłości – bezdomność może dotyczyć środowisk patologicznych.

4. Bezrobocie

Problem bezrobocia jest stawiany zazwyczaj na pierwszym miejscu wśród problemów społecznych. Pomocą dla osób bezrobotnych z terenu gminy Kobiele Wielkie zajmuje się Powiatowy Urząd Pracy w Radomsku.

Poziom bezrobocia w latach 2013-2014 na terenie gminy Kobiele Wielkie :

<i>Rok</i>	<i>2013</i>	<i>2014</i>
<i>Kobiety</i>	116	95
<i>Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy</i>	0	4
<i>Z prawem do zasiłku</i>	24	23
<i>W wieku produkcyjnym mobilnym (18-44 lata)</i>	177	140
<i>Pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy</i>	94	95
<i>Ogółem osób bezrobotnych</i>	223	186

* wg danych Powiatowego Urzędu Pracy w Radomsku

Powiatowy Urząd Pracy w Radomsku w roku 2014 udzielił pomocy osobom bezrobotnym z terenu gminy Kobiele Wielkie poprzez zorganizowanie:

- prac interwencyjnych – 3 osoby,
- robót publicznych – 2 osób,
- stażu – 6 osób,

W latach 2013-2014 do wykonania prac interwencyjnych i robót publicznych skierowano:

<i>Liczba osób skierowanych do:</i>	<i>2013</i>	<i>2014</i>
<i>prac interwencyjnych</i>	1	3
<i>robót publicznych</i>	5	2

* wg danych Powiatowego Urzędu Pracy w Radomsku

Długotrwałe bezrobocie często powoduje konieczność ubiegania się o pomoc ze strony Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS w latach 2013-2014:

	<i>2013</i>	<i>2014</i>
<i>Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS</i>	105	106

* wg danych GOPS w Kobieliach Wielkich

Głównym źródłem utrzymania mieszkańców gminy jest praca najemna – ok. 46% ogółu pracujących. Niewielka grupa mieszkańców decyduje się na samozatrudnienie. W gminie zarejestrowanych jest 237 podmiotów gospodarczych, są to zwykle małe, jednoosobowe lub rodzinne firmy zajmujące się drobnymi usługami, handlem oraz przetwórstwem spożywczym. Dla ok. 45% praca na własnym gospodarstwie rolnym nadal jest głównym źródłem utrzymania.

Wiele osób w gminie pracuje sezonowo, np. mężczyźni na budowach, kobiety zbierając runo leśne czy pracując w większych gospodarstwach rolnych przy truskawkach, aronii i wiśniach. Duża grupa pracuje na czarno, częstym zjawiskiem jest również emigracja zarobkowa (ok. 256 osób w ostatnim czasie wyjechało za granicę).

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kobielach Wielkich na bieżąco dokonują diagnozy osób bezrobotnych i ich rodzin. Poza przyznawaniem i wypłacaniem świadczeń pieniężnych, udzielaniem pomocy rzeczowej pracownicy socjalni podejmują działania motywujące tę grupę osób do podejmowania aktywnych form poszukiwania pracy oraz podnoszenia i nabywania nowych kwalifikacji zawodowych zwiększających szanse na przerwanie długotrwałego bezrobocia.

Sytuacja na wsi w odniesieniu do osiągniętych dochodów jest najtrudniejsza. Wiejskie gospodarstwa domowe osiągają najniższe dochody. Większą część ludności w gminie stanowi ludność chłopska, jednak mimo tego problem bezrobocia nie jest obcy jej mieszkańcom. W skład społeczności gminy wchodzi rolnicy, dwu-zawodowcy, (czyli osoby utrzymujące się z pracy w gospodarstwie wiejskim i innym zakładzie pracy), osoby nie posiadające swych gospodarstw utrzymujące się z pracy fizycznej czy też umysłowej.

Mimo przeważającej liczby rolników w tym społeczeństwie, nie powinniśmy zapominać o bezrobociu. Wielu przedstawicieli gospodarstw wiejskich ze względu na zły stan gospodarki, aby utrzymać swą rodzinę pracowało również w zakładach pracy znajdujących się na danym terenie, dzięki temu miało zapewnione utrzymanie, a dochody uzyskiwane z pracy w gospodarstwie były dopełnieniem ich budżetu. Rolnicy posiadający większe obszary ziemi w pewnym stopniu dają sobie radę. Jednak ich możliwości są minimalne, wpłynęło na to załamanie się gospodarki. Dzisiaj produkcja mleka czy też hodowla zwierząt tucznych i bydła nie jest wcale opłacalna. Upadło wiele gospodarstw nastawionych na hodowlę zwierząt, ponieważ rynek zbytu na mleko i mięso upadł, a sezonowe zbiory zbóż nie przynoszą pożądanych wyników. Rolnicy, których gospodarstwa są niewielkie nastawieni są na produkcję jedynie dla własnych potrzeb, aby utrzymać swe rodziny gdyż nie są w stanie przekształcić swych gospodarstw w innym zakresie, aby przynosiły dochody ze względu na brak finansów, a niekiedy i chęci. Wpływa na to zbyt

wysokie oprocentowanie kredytów udzielanych rolnikom, zrezygnowanie i brak wiary w to, iż sytuacja może ulec zmianie i się polepszyć.

Do najbardziej niesprzyjających czynników wywołujących bezrobocie w środowiskach wiejskich należy zaliczyć przede wszystkim: niewielką liczbę podmiotów gospodarczych tworzących wiejski rynek pracy, zubożenie wsi, które ogranicza, a często uniemożliwia rozpoczęcie działalności gospodarczej lub handlowej oraz niski poziom wykształcenia i kwalifikacji zawodowych ludności wiejskiej. Czynniki te spowodowały, że bezrobocie na wsi jest zjawiskiem bardziej trwałym i zarazem trudniejszym do opanowania.

Niskie wykształcenie i brak kwalifikacji to jedne z najważniejszych przyczyn pojawienia się bezrobocia w rodzinie lub uzyskiwania niewystarczających dochodów z pracy. Należy więc umożliwić przekwalifikowanie się osób odchodzących bezpośrednio z rolnictwa oraz stworzyć mechanizmy wspierające rozwój drobnej przedsiębiorczości wiejskiej (szkolenia, dotacje itp.).

5. Niepełnosprawność

Niepełnosprawność jest zjawiskiem obecnym w gminie. Problem ten dotyczy:

- 0 dzieci w wieku przedszkolnym,
- 26 dzieci w wieku szkolnym,
- 76 osób dorosłych.

Na terenie gminy osoby niepełnosprawne nie mogą w pełni korzystać z przysługujących im praw społecznych. Tylko Gimnazjum, Ośrodek Zdrowia w Kobielach Wielkich oraz apteka posiadają ułatwienia architektoniczne dla osób niepełnosprawnych.

Szkoły prowadzą nauczanie indywidualne dla 3 uczniów upośledzonych w stopniu głębokim. Pozostałe dzieci korzystają z nauczania w normalnych klasach. W gminie jedna nauczycielka posiada wykształcenie oligofrenopedagogiczne.

Osoby niepełnosprawne w gminie mają problemy z dostępem do specjalistycznego szkolnictwa, ze znalezieniem pracy (brak w sąsiedztwie zakładów pracy chronionej), dostępem do rehabilitacji i terapii (brak zorganizowanych zajęć dla osób niepełnosprawnych, np. w formie Warsztatów Terapii Zajęciowej). Często ich słaba kondycja finansowa powoduje konieczność zwrócenia się do pomocy społecznej.

Liczba rodzin korzystająca z pomocy GOPS w Kobielach Wielkich z powodu niepełnosprawności w latach 2013-2014:

	2013	2014
Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS	62	66

*wg danych GOPS w Kobielach Wielkich

Osoby niepełnosprawne z terenu gminy mogą zgłaszać się do Powiatowego Centrum Pomocy w Rodzinie w Radomsku. PCPR oferuje pomoc w zakresie dofinansowania lub refundacji z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych: turnusów rehabilitacyjnych, likwidacji barier funkcjonalnych w domu osoby niepełnosprawnej, zakupu sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego.

6. Długotrwała lub ciężka choroba

W Gminnym Ośrodku Zdrowia w Kobieliach Wielkich nie ma możliwości świadczenia specjalistycznej opieki lekarskiej (przyjmują lekarze: internista, endokrynolog, lekarz rodzinny, pediatra i rehabilitant). Najbliższy szpital znajduje się w Radomsku. Najczęstszymi schorzeniami występującymi wśród mieszkańców gminy są: schorzenia neurologiczne, zaburzenia krążenia i układu oddechowego.

Na terenie gminy osoby długotrwale lub ciężko chore, a nie wymagające opieki szpitalnej, mogą otrzymać pomoc w postaci usług opiekuńczych, zasiłków i świadczeń pielęgnacyjnych. Osoby chore mogą zostać również skierowane do Domu Pomocy Społecznej w Radomsku – w chwili obecnej nie znajdują się w nim osoby z terenu gminy.

Liczbę osób pobierających zasiłki pielęgnacyjne oraz łączne kwoty świadczeń w latach 2013-2014 przedstawia tabela:

<i>Zasiłki pielęgnacyjne</i>	<i>2013</i>	<i>2014</i>
<i>Liczba rodzin</i>	103	96
<i>Liczba świadczeń</i>	1190	1143
<i>Kwota świadczeń w zł</i>	182.070	174.879

*wg danych GOPS w Kobieliach Wielkich

W roku 2014 przyznano zasiłki pielęgnacyjne dla 96 osób na kwotę 174.879,00 zł, 152 świadczeń pielęgnacyjnych na kwotę 112.780,00 zł. oraz specjalny zasiłek opiekuńczy dla 15 osób na łączną kwotę 59.955,00 zł.

Zwiększone nakłady na leczenie czy rehabilitację powodują nadszarpnięcia w budżetach domowych rodziny osoby chorej. Często osoba chora, z względu na stan zdrowia, nie może ubiegać się i wykonywać pracy – osoby w wieku produkcyjnym – lub też przybywa na rencie czy emeryturze – osoby starsze. Dlatego też osoby takie zgłaszają się o pomoc do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kobieliach Wielkich.

Liczbę rodzin korzystających z pomocy GOPS na skutek długotrwałej choroby w latach 2013-2014 przedstawia tabela:

	2013	2014
<i>Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS</i>	56	50

*wg danych GOPS w Kobieliach Wielkich

7. Przemoc w rodzinie

Barierą do określenia skali zjawiska występowania przemocy w rodzinie na terenie gminy Kobiele Wielkie jest niska świadomość społeczna oraz niechęć środowiska do wtrącania się w sprawy rodzinne innych. Głównym problemem jest wycofywanie się z zeznań przez samych poszkodowanych. Często Policja jest wzywana kilkakrotnie do tej samej rodziny i każdorazowo rozpoczyna postępowanie.

<i>Liczba sporządzonych Niebieskich Kart</i>	2013	2014
	4	7

*wg Komisariatu Policji w Kobieliach Wielkich

Najczęściej przemoc występuje w rodzinach z problemem alkoholowym. Jest to zarówno przemoc fizyczna, psychiczna jak i ekonomiczna. Na terenie gminy nie działa Punkt Konsultacyjny dla osób z problemami społecznymi, w tym z przemocą. Zainteresowanie funkcjonowaniem takiego miejsca porad i prowadzenia terapii jest duże.

Na terenie powiatu radomszczańskiego funkcjonuje Dom Interwencji Kryzysowej, Stowarzyszenie Pomocy „Przebudzenie” w Kolonii Piaszczykach (gm. Gomunice). Dom dysponuje od 30 do 50 miejscami dla kobiet i mężczyzn, również dla osób dotkniętych przemocą domową.

8. Ochrona macierzyństwa i wielodzietności

Z terenu gminy Kobiele Wielkie z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej korzysta ogółem 233 rodzin (757 osób w rodzinach), w tym: 143 rodzin z dziećmi, 19 rodzin niepełnych i 36 rodzin emerytów i rencistów.

Struktura rodzin z terenu gminy korzystających z pomocy społecznej w roku 2014 przedstawia się następująco:

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Liczba rodzin korzystających z pomocy</i>	<i>Liczba osób w rodzinach</i>
<i>Rodziny ogółem</i>	233	757
<i>o liczbie osób: 1</i>	58	58
2	24	48
3	29	87
4	66	264
5	41	205
6 i więcej	15	95
<i>Rodziny z dziećmi</i>	143	617
<i>o liczbie dzieci: 1</i>	37	129
2	66	271
3	30	154
4	9	54
5	1	9
6	0	0
7 i więcej	0	0
<i>Rodziny niepełne</i>	19	60
<i>o liczbie dzieci: 1</i>	10	27
2	7	24
3	1	4
4 i więcej	1	5
<i>Rodziny emerytów i rencistów</i>	36	71
<i>o liczbie osób: 1</i>	18	18
2	9	18
3	4	12
4 i więcej	5	23

*wg danych GOPS w Kobieliach Wielkich

Głównymi problemami rodzin korzystających z pomocy są niskie dochody oraz bezrobocie.

Liczbę rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kobieliach Wielkich z tytułu ochrony macierzyństwa i wielodzietności przedstawia tabela:

<i>Rok</i>	<i>2013</i>	<i>2014</i>
<i>Liczba rodzin</i>	68	71

*wg danych GOPS w Kobieliach Wielkich

W chwili obecnej zasiłki rodzinne i dodatki do nich dominują w działalności GOPS w Kobieliach Wielkich. Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku przysługuje:

- rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka,
- opiekunowi faktycznemu dziecka,
- osobie uczącej się.

Liczbę rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych oraz kwoty świadczeń na ten cel przedstawia tabela:

<i>Zasiłki rodzinne</i>	<i>2013</i>	<i>2014</i>
<i>Liczba rodzin</i>	390	418
<i>Liczba świadczeń</i>	6.461	6.233
<i>Kwota świadczeń w zł</i>	643.190,00	624.094,00

*wg danych GOPS w Kobielach Wielkich

Wydatki na świadczenia oraz liczbę przyznanych świadczeń rodzinnych w roku 2014 w gminie Kobiele Wielkie przedstawiają się następująco:

L.p.	Wyszczególnienie	Realizacja świadczeń w roku 2014			
		Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń
		2	3	4	5
	zasiłek rodzinny (a+b+c), z tego:	662	418	6 233	624 094,00
1	a) zasiłek rodzinny na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia	X	X	1 483	114 191,00
	b) zasiłek rodzinny na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia	X	X	4 015	425 378,00
	c) zasiłek rodzinny na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia	X	X	735	84 525,00
2	dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	16	X	106	40 664,99
3	dodatek z tytułu urodzenia dziecka	29	X	29	29 000,00

4	dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	12	X	140	23 800,00
5	dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	19	X	229	18 320,00
6	dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	411	X	411	41 100,00
7	dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	121	X	1 031	53 390,00
8	dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	78	X	839	67 120,00
	zasilek pielęgnacyjny	96	X	1 143	174 879,00
10	świadczenie pielęgnacyjne	13	X	152	112 780,00
11	dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	0	X	0	0,00
12	specjalny zasilek opiekuńczy	15	X	110	59 955,70
13	jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	52	X	52	52 000,00
14	składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	14	X	178	30 909,18
15	świadczenie z funduszu alimentacyjnego	39	23	456	182 709,00
16	zasilek dla opiekuna	10	10	10	34 770,70
17	odsetki od zasiłku dla opiekuna	X	X	X	1 822,89
18	koszty obsługi	X	X	X	45 024,58
19	Ogółem (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10+11+12+13+14+15+16+17+18)	1 587	451	11 119	1 592 340,04

*wg danych GOPS w Kobieliach Wielkich

Ochrona macierzyństwa oraz pomoc dla rodzin wielodzietnych jest jednym z ważniejszych zadań opieki społecznej i w chwili obecnej stanowi zasadniczy pion działalności GOPS.

GOPS wypłaca również świadczenia z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. Nr 1, poz. 7 z późn. zmianami). W roku 2014 świadczenie z funduszu alimentacyjnego przyznano 39 osobom. Łącznie GOPS w Kobieliach Wielkich wypłacił 182 świadczenia na kwotę 182.709,00 zł.

9. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych

Bezradność opiekuńczo - wychowawcza na terenie gminy Kobbiele Wielkie jest często wynikiem innych problemów w rodzinach, które nawarstwiają się. Są to przede wszystkim: ubóstwo, uzależnienia, niepełnosprawność, choroba. Pomiedzy tymi problemami zachodzi związek przyczynowo-skutkowy, wynikiem czego jest bezradność i pogłębianie się izolacji społecznej.

Środowisko rodzinne jest pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka ponieważ tu nawiązuje ono pierwsze kontakty z innymi ludźmi i zdobywa pierwsze doświadczenia z dziedziny współżycia społecznego.

Na środowisko rodzinne składają się: struktura rodziny, atmosfera wychowawcza w domu, warunki materialne i zdrowotne, stopień wykształcenia rodziców i ogólna struktura środowiska.

Zaburzona struktura rodziny, często spotykana wśród podopiecznych GOPS, niekorzystnie wpływa na sytuację dziecka, na jego więź z rodziną. Rodziny te najczęściej odznaczają się często zaburzoną strukturą w postaci niestabilizowanych formalnie i społecznie związków, rozkładem pożycia małżeńskiego, częstymi zmianami partnerów. Zjawiska patologiczne powszechnie występujące w tych rodzinach to nadużywanie alkoholu, przemoc, łamanie norm społecznych; często są to rodziny żyjące w konkubinatach lub wielodzietne. Dziecko żyjące w takich warunkach narażone jest na przeżywanie traumatycznych doświadczeń.

W rodzinach zaburzonych rodzicom brakuje umiejętności tworzenia właściwego klimatu życia rodzinnego, rozładowania napięć powstałych poza domem, właściwych wzorców komunikowania się i dawania rodzinie poczucia bezpieczeństwa, obdarzania dzieci uwagą.

Rodziny te często żyją w takich społecznościach, które nie chcą ingerować w życie innych lub nie potrafią pomóc gdyż same nie posiadają właściwych wzorców. W wielu sytuacjach dzieci pochodzące z tych rodzin pozostawione są same sobie, większość wolnego czasu spędzają wśród rówieśników na podwórku, częściej pojawiają się u nich problemy w szkole (mniej czasu poświęcają przygotowaniu się do lekcji, przeżywają więcej porażek szkolnych w efekcie, czego rezygnują z podejmowania wysiłku w zdobywaniu wiedzy), w takiej sytuacji rodzice nie pomagają, lecz podwyższają wymagania w stosunku do ocen i zachowania dziecka lub też w ogóle przestają się nimi interesować. Dzieci odrzucone przez środowisko rodzinne szukają akceptacji wśród rówieśników, łączą się w grupy subkulturowe, zaczynają wagarować, uciekać z domu i popadać w konflikt z prawem.

Problemy opiekuńczo – wychowawcze, przemoc w rodzinie, konflikty międzypokoleniowe wielokrotnie są przyczyną umieszczania dzieci i młodzieży

w placówkach opiekuńczo – wychowawczych lub resocjalizacyjnych, a dorosłych ofiar rodzinnej przemocy są powodem szukania schronienia i porad w placówkach i organizacjach pomocniczych.

Liczbę rodzin korzystających z pomocy GOPS z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w latach 2013-2014 przedstawia tabela:

	2013	2014
Liczba rodzin	45	39

*wg danych GOPS w Kobielach Wielkich

Ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kobielach Wielkich korzystają również takie rodziny, które posiadają dochody finansowe i które byłyby w stanie zapewnić sobie utrzymanie, ale ze względu na brak zaradności życiowej nie są w stanie racjonalnie zarządzać finansami oraz rodziny całkowicie bez dochodów.

10. Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kobielach Wielkich nie posiada danych odnośnie osób nieletnich, mieszkańców gminy, które przebywają lub opuściły placówki opiekuńczo-wychowawcze.

Agresja wśród młodzieży na terenie gminy Kobiele Wielkie jest zauważalna i dotyczy głównie środowiska szkolnego, choć jej wszelkie przejawy są tłumione. W Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Kobielach Wielkich założono monitoring wizyjny. Nauczyciele zaobserwowali spadek zachowań agresywnych wśród uczniów.

11. Trudności w integracji osób posiadających status uchodźcy

Na terenie gminy Kobiele Wielkie nie zamieszkują osoby posiadające status uchodźcy.

12. Trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładów karnych

W Kobielach Wielkich znajduje się Posterunek Policji obsługujący jej teren. Osoby opuszczające zakłady karne mogą liczyć na pomoc finansową oraz na specjalistyczne poradnictwo pracowników GOPS. W latach 2013-2014 przyznano następujące liczby świadczeń:

	2013	2014
Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS	3	3

*wg danych GOPS w Kobielach Wielkich

Obecnie świadczenia przyznawane są trzem osobom mającym problemy z przystosowaniem się do życia po wyjściu z zakładu karnego. Osoby te otrzymują zasiłek w postaci okresowej i celowej pomocy finansowej oraz pomoc rzeczową.

13. Alkoholizm lub narkomania

Problem alkoholizmu

Nadużywanie alkoholu jest najczęściej wynikiem nie radzenia sobie z problemami życiowymi. Skala zjawiska w gminie jest duża – w niektórych rodzinach jest to problem dnia codziennego, w innych zdarza się rzadziej. Największym problemem jest zjawisko obniżania się wieku sięgania po alkohol. Młodzież pije przed imprezami szkolnymi, na przystankach autobusowych. Z kupnem alkoholu młodzież nie ma żadnych problemów – sprzedający rzadko kontrolują dokumenty.

Na terenie gminy pozwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych posiada ogółem 16 punktów, w tym w miejscu spożycia – 2 punkty, oraz napoje z zawartością alkoholu powyżej 18%– 13 punktów. Na 1 punkt sprzedaży alkoholu w gminie przypada 286 mieszkańców, a na punkt sprzedaży alkoholu ponad 18% – 352 mieszkańców. W roku 2014 za sprzedaż alkoholu gmina uzyskała dochód w wysokości 66.727,70 zł.

Komisariat Policji w Kobielach Wielkich często zatrzymuje pijanych kierujących, głównie rowerzystów. Interwencje domowe Policji (w tym dotyczące przemocy domowej) najczęściej również dotyczą konsekwencji nadużycia alkoholu.

Sprawami związanymi z uzależnieniem od alkoholu na terenie gminy Kobiele Wielkie zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA). Działania Komisji nie zaspokajają jednak potrzeb w tym zakresie. Istnieje społeczne zapotrzebowanie i zainteresowanie działalnością Punktu Konsultacyjnego, który prowadziłby porady terapeutyczne i prawne dla osób z problemami społecznymi. W chwili obecnej osoby z problemem alkoholowym mogą korzystać z usług oferowanych przez Poradnię Terapii Uzależnień od Alkoholizmu i Osób Współuzależnionych w Radomsku.

W roku 2014 GKRPA przeprowadziła 9 rozmowy interwencyjno-motywuujące z osobami nadużywającymi alkoholu oraz złożyła 4 wnioski do sądu o przymusowe leczenie nałogu.

Na terenie gminy działa 1 świetlica, która realizuje program opiekuńczo-wychowawczy. Ze świetlicy korzystało w 2014 roku 47 dzieci (w tym 25 dzieci z rodzin z problemem uzależnienia od alkoholu). Na działalność świetlicy GKRPA przeznaczyła 17.761,22 zł, natomiast na działalność edukacyjną kwotę 12.634,50 zł.

Jednym z ważniejszych skutków nadużywania alkoholu, poza wyniszczeniem fizycznym i psychicznym osoby pijącej, jest pogorszenie się sytuacji ekonomicznej i społecznej rodziny. Osoby i rodziny z problemem alkoholowym mogą liczyć na pomoc Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kobielach Wielkich.

Liczba rodzin objętych świadczeniami w latach 2013-2014:

	2013	2014
Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS	22	38

*wg danych GOPS w Kobielach Wielkich

W roku 2014 GOPS na pomoc rodzinom z problemem alkoholowym przeznaczył 22.131,87 zł.

Wśród społeczności gminy wciąż niedostateczna jest wiedza z zakresu zdrowego trybu życia, szkodliwości nadużywania alkoholu i innych używek. Działania profilaktyczne prowadzone w gminie skierowane są głównie w stronę dzieci i młodzieży.

Problem narkomanii

Największe zagrożenie w rozprzestrzenianiu się narkomanii stanowią:

- brak świadomości zagrożenia narkomania dzieci wśród rodziców i opiekunów,
- zaniedbania w wychowywaniu dzieci: przyzwolenie na niewłaściwe zachowanie, pozostawianie zbyt wielkiej swobody, brak reakcji ze strony rodziców,
- brak zorganizowanego czasu wolnego dzieci i młodzieży,
- duża liczba imprez lokalnych zwłaszcza w okresie letnim (napływ turystów, większe zainteresowanie dealerów),
- dyskoteki i zabawy wiejskie, nawet poza terenem gminy (proponowanie darmowego dojazdu).

We wszystkich szkołach w gminie prowadzony jest monitoring wizyjny, który jest bardzo skutecznym środkiem w rozprzestrzenianiu się na terenach szkół niekorzystnych zjawisk, tj. agresji, kradzieży oraz sprzedaży czy zażywania środków odurzających.

Szkoły w gminie prowadzą własne programy profilaktyczne odnośnie przyczyn i skutków uzależnień oraz kształtowania silnej woli, asertywności i propagowania zdrowego stylu życia.

14. Wystąpienie zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej

W roku 2014 na terenie gminy odnośnie zdarzeń losowych do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kobielach Wielkich nie zgłosiły się żadne osoby.

15. Klęska żywiołowa lub ekologiczna

Na terenie gminy Kobiele Wielkie, w ostatnich latach, nie było przypadków wystąpienia klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Pozostałe problemy społeczne występujące w gminie

W gminie Kobiele Wielkie można zaobserwować również inne problemy społeczne, które niekoniecznie wymagają wsparcia finansowego skierowanego do konkretnych osób czy rodzin, ale często podjęcia działań organizacyjnych. Działania te to np.: zorganizowanie pomocy sąsiedzkiej (dla osób starszych i samotnych), udostępnienia młodzieży sal szkolnych po zajęciach lekcyjnych, zorganizowanie klubów, świetlic i organizowanie w nich spotkań dla poszczególnych grup wiekowych.

1. Problemy dzieci i młodzieży

Na terenie gminy dzieci i młodzież mają możliwość spędzania czasu wolnego czasu poza lekcjami szkolnymi praktycznie tylko w miejscowości gminnej. W Kobielach Wielkich znajduje się Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, przy którym działa Świetlica Środowiskowa oraz Izba Regionalna. W Ośrodku znajdują się stanowiska internetowe oraz w drugiej części budynku siłownia i bilard. Na zajęcia prowadzone w GOKiS przychodzi coraz mniej dzieci, mimo atrakcyjnej oferty Ośrodka. Najwięcej dzieci korzysta z zajęć w okresie ferii zimowych.

Ośrodek prowadzi działalność w zakresie edukacji twórczej (teatralnej, tanecznej), popularyzacji postaci Wł. St. Reymonta, organizacji cyklicznych i okolicznościowych imprez gminnych, spotkań, zebrań i szkoleń.

GOKiS realizuje również przedsięwzięcia o charakterze ponadgminnym:

- Ogólnopolski Konkurs Literacki o „Pióro Reymonta”,
- Ogólnopolski Turniej Gmin Reymontowskich,

Na terenie gminy działają ponadto świetlice wiejskie w miejscowościach: Kobiele Małe, Biestrzyków, Przybyszów, Karsy, Orzechówek, Huta Drewniana, Cieszatki, Orzechów, Łazy, Nowy Widok, Zrąbiec.

Gmina dysponuje ogólnodostępnym zapleczem sportowym. W 2014 roku oddano do użytku kompleks boisk sportowych w miejscowości Kobiele Wielkie.

Sale gimnastyczne i boiska znajdują się przy Szkole Podstawowej w Orzechowie i Gimnazjum w Kobieliach Wielkich. Może z nich korzystać również młodzież pozaszkolna. Zainteresowaniem wśród młodzieży cieszą się zajęcia sportowe, istnieje potrzeba organizowania SKS-ów. W pozostałych miejscowościach na terenie gminy brak jest obiektów sportowych i rekreacyjnych.

Referat Oświaty Urzędu Gminy prowadzi wypłatę stypendiów szkolnych dla uczniów z rodzin ubogich. W roku 2014 ze stypendiów socjalnych skorzystało 161 uczniów na łączną kwotę 136.581,98 zł.. Zdarzają się jednak przypadki, że stypendia nie są przeznaczane na zakup pomocy szkolnych, ale na inne artykuły.

Ze szkolnictwa ponadgimnazjalnego młodzież może korzystać w pobliskim Radomsku.

2. Problemy ludzi starszych

Osoby starsze stanowią ok. 19,65% ludności gminy, w przyszłości problem ten będzie coraz poważniejszy z powodu migracji młodzieży do miast oraz ujemnego przyrostu naturalnego. W najtrudniejszej sytuacji będą osoby samotne i chore.

Ze strony Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej osoby starsze, samotne i chore mogą liczyć na pomoc w formie finansowej i usług opiekuńczych. Pomoc finansową można otrzymać jeśli osoba spełnia kryterium dochodowe i jeśli jej wiekowi towarzyszy dysfunkcja.

3. Problemy czasu wolnego i wypoczynku

Najaktywniej mieszkańcy gminy mogą spędzać swój czas wolny latem, korzystając z możliwości rekreacji na świeżym powietrzu. Gmina ma do zaoferowania atrakcyjny wypoczynek na łonie natury wśród lasów i wody. Najciekawszymi miejscami są rezerwaty „Jasień” i „Kobiele Wielkie”, zalew w Babczowie i stawy rybne w Jasieniu z możliwością biwakowania. Przez teren gminy przebiegają również oznakowane trasy turystyki pieszej umożliwiające ciekawe wycieczki przyrodniczo-krajoznawcze oraz rajdy w „przeszłość”.

W okresie zimowym brakuje zorganizowanych imprez dla mieszkańców gminy ze względu na brak odpowiedniej bazy lokalowej. W Kobieliach Wielkich organizowane są zajęcia sportowe i kulturalne w GOKiS.

III. Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kobieliach Wielkich realizuje zadania własne gminy zgodnie z wymogami określonymi przez przepisy prawa stosownie do zaleceń Wójta Gminy oraz zadania zlecone z zakresu pomocy społecznej na mocy przepisów prawnych i ustaleń Wojewody Łódzkiego. Przy realizacji zadań GOPS współpracuje z organizacjami społecznymi i pozarządowymi oraz instytucjami, osobami fizycznymi i prawnymi działającymi w obszarze społecznym.

GOPS w Kobieliach Wielkich realizuje swe zadania na podstawie:

- ustawy o pomocy społecznej,
- ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych,
- przepisów dotyczących samorządu gminnego, finansów publicznych, rehabilitacji zawodowej i społecznej, zatrudnienia osób niepełnosprawnych, zamówień publicznych i systemu ubezpieczeń społecznych,
- przepisów wykonawczych do ustaw,
- statutu.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kobieliach Wielkich prowadzi gospodarkę finansową na zasadach obowiązujących samorządowe jednostki budżetowe. Pomoc społeczna finansowana jest ze środków:

- budżetu gminy (realizacja zadań własnych),
- dotacji budżetu państwa (realizacja zadań zleconych gminie),
- dotacji budżetu państwa przeznaczonych na dofinansowanie zadań własnych,
- fundusze mogą pochodzić również z: darowizn, spadków, zapisów osób fizycznych i prawnych.

Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kobieliach Wielkich obrazują poniższe zestawienia:

Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS w latach 2013-2014:

Rok	2013	2014
Liczba rodzin	233	233

*wg danych GOPS w Kobielach Wielkich

Rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kobielach Wielkich:

Wyszczególnienie	Rok	Liczba osób, którym wydano decyzję	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych	2013	385	233	752
	2014	379	233	757
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych	2013	385	233	752
	2014	379	233	757
Pomoc udzielona w postaci pracy socjalnej	2013	X	48	180
	2014	X	38	157

*wg danych GOPS w Kobielach Wielkich

Rodzaje przyznanych świadczeń przez GOPS w Kobielach Wielkich w latach 2013-2014:

Rok	Zasilek stały		Zasilek okresowy		Zasilek celowy	
	liczba osób, którym wydano decyzję	liczba osób w rodzinie	liczba osób, którym wydano decyzję	liczba osób w rodzinie	liczba osób, którym wydano decyzję	liczba osób w rodzinie
2013	28	39	62	196	108	268
2014	23	38	63	201	112	299

*wg danych GOPS w Kobielach Wielkich

Liczba rodzin korzystających z pomocy z GOPS według powodów jej przyznania w latach 2013-2014:

Powody przyznania świadczenia	Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS	
	2013	2014
Ubóstwo	172	165
Bezrobocie	105	106
Niepełnosprawność	62	66
Długotrwała choroba	56	50
Ochrona macierzyństwa	68	71
Sieroctwo	2	2
Bezdomność	3	2
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	45	39
Alkoholizm	22	38
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	3	3

*wg danych GOPS w Kobiellach Wielkich

Najwięcej rodzin otrzymuje pomoc z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kobiellach Wielkich z powodu pozostawania bez pracy oraz ubóstwa.

Liczba dzieci objęta programem dożywiania w szkołach ze środków GOPS oraz ilość i koszty posiłków w latach 2013-2014:

Rok	2013	2014
Liczba dzieci	233	226
Ilość wydanych posiłków	29.446	27.922
Koszt posiłków	61.290,00	65.471,00

*wg danych GOPS w Kobiellach Wielkich

Realizacja zadań własnych w latach 2013-2014:

Rok	2013	2014
Udzielanie schronienia	2	2
Sprawianie pogrzebu	1	1
Usługi opiekuńcze	19	17

Zasiłki celowe na pokrycie wydatków w wyniku zdarzenia losowego	0	0
Zasiłki celowe i pomoc w naturze	108	112

*wg danych GOPS w Kobielach Wielkich

W roku 2014 na realizację zadań własnych gminy wydano:

- sprawienie pogrzebu – 3.582,00 zł (1 świadczenie),
- usługi opiekuńcze – 168.977,00 zł (8773 świadczeń),
- zasiłki celowe i pomoc w naturze – 38.176,00 zł (świadczeń).

Wydatki na pomoc społeczną GOPS w Kobielach Wielkich w roku 2014 wyniosły łącznie 652.298,89 zł, w tym: z budżetu Wojewody 278.264,00 zł, z budżetu gminy 374.034,89 zł. Łączne wydatki na świadczenia rodzinne wynosiły 1.592.340,04 zł.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kobielach Wielkich współpracuje z:

- instytucjami sfery społecznej z terenu gminy,
- Ośrodkami Pomocy Społecznej z gmin ościennych,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Radomsku,
- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Radomsku,
- Stowarzyszeniami, fundacjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w sferze społecznej w regionie.

IV. Podsumowanie sytuacji społecznej w gminie

Aktualna sytuacja społeczna w gminie

Z przeprowadzonej diagnozy sytuacji społecznej w gminie Kobiele Wielkie, na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że głównymi przyczynami korzystania z pomocy społecznej są: ubóstwo (165 rodzin) i bezrobocie (106 rodzin). Poważnym problemem w gminie jest również nadużywanie alkoholu (świadczenia dla 38 rodzin).

Z danych GOPS z ostatnich lat wynika, że liczba rodzin korzystających ze świadczeń maleje, nie oznacza to jednak znaczącej poprawy kondycji społecznej rodzin. Wciąż dużą grupę stanowią dzieci dożywiane w szkołach (226 uczniów) oraz dzieci otrzymujących stypendia z Urzędu Gminy na zakup pomocy naukowych.

Problemy występujące wśród mieszkańców gminy Kobiele Wielkie są podobne do problemów innych części kraju. Jednak skala poszczególnych zjawisk jest różna. W gminie nie zarysowuje się zbyt wyraźnie np. rozwarstwienie

społeczeństwa – nawet osoby nie posiadające długotrwałe pracy starają się sobie radzić.

Życie społeczne w gminie zcentralizowane jest wokół miejscowości Kobiele Wielkie. Tu funkcjonują wszelkie instytucje użyteczności publicznej, szkoły, GOKiS, Świetlica Środowiskowa.

Możliwości poprawy sytuacji społecznej

Poprawa sytuacji społecznej w gminie Kobiele Wielkie wiąże się z udoskonaleniem systemu pomocy społecznej oraz zmniejszeniem ilości osób zmuszonych do korzystania z niej. Wsparcie udzielane na rzecz rodzin i osób tego wymagających powinno umożliwić im samodzielną egzystencję, dać szansę zaspokojenia podstawowych potrzeb, zapewnić skuteczną realizację ról społecznych oraz stworzyć możliwości pełnego rozwoju.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej powinien być w stanie zagwarantować możliwość funkcjonowania w społeczeństwie osobom chorym, starszym i niepełnosprawnym – stworzyć w gminie takie warunki, aby każdy potrzebujący mógł uzyskać stosowną do potrzeb pomoc: finansową, prawną, opiekuńczą. Ogólna dostępność do usług bytowych, urzędowych, mieszkaniowych, a nawet intelektualnych i zdrowotnych ułatwi życie wszystkim mieszkańcom gminy.

Ważnym elementem Strategii jest zbudowanie zintegrowanego i aktywnego społeczeństwa, które wspomagałoby działania instytucji państwowych i gminnych.

Poprawę standardu życia mieszkańców gminy Kobiele Wielkie powinny przynieść zamierzenia inwestycyjne gminy z zakresie poprawy dostępności do opieki medycznej, kultury oraz rekreacji. Inwestycje te mogą być przeprowadzone dzięki wykorzystaniu funduszy pomocowych z Unii Europejskiej.

Część II

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kobiele Wielkie

I. Analiza SWOT

Do oceny czynników mogących mieć wpływ na powodzenie realizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Kobiele Wielkie posłużyła analiza SWOT. Pozwala ona zidentyfikować mocne i słabe strony tkwiące w systemie pomocy społecznej, którego trzonem jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz szanse i zagrożenia ze strony otoczenia funkcjonujące niezależnie od samego systemu. Dzięki prawidłowemu rozpoznaniu tych czynników można wykorzystać zasoby własne, zasoby otoczenia jak również przewidzieć trudności oraz ewentualne momenty krytyczne.

MOCNE STRONY

- kierunkowe wykształcenie kadry i otwartość na podnoszenie kwalifikacji,
- dobra organizacja pracy,
- umiejętne dysponowanie środkami,
- znajomość problemów społeczności lokalnej,
- doświadczenia w zakresie realizacji programów naprawczych,
- wypracowane formy współpracy z innymi lokalnymi podmiotami /Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, policja, placówki oświatowe/.

SŁABE STRONY

- niepełna infrastruktura techniczna
- słaba aktywność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- wzrost zjawisk patologicznych w społeczeństwie
- brak perspektyw rozwoju i pracy dla ludzi młodych (migracje młodzieży)
- bezrobocie i ubożenie społeczeństwa
- brak stanowisk konsultantów: psychologa, terapeuty,
- stały poziom liczby klientów pomocy społecznej,
- niewystarczająca ilość środków na realizację zadań pomocy społecznej,
- niska aktywność społeczna i zawodowa mieszkańców,

- biurokracja,
- brak precyzyjnych przepisów prawnych lub ciągle ich zmiany.
- małe zainteresowanie rodziców sprawami własnych dzieci

ZAGROŻENIA

- niekorzystne zjawiska demograficzne zachodzące w gminie: niski przyrost naturalny i saldo migracji, starzenie się wsi
- brak aktywności gospodarczej mieszkańców: nieopłacalność produkcji rolnej na małą skalę, brak inicjatywy samozatrudnienia, a w konsekwencji ubożenie społeczeństwa
- zwiększenie ilości zadań wykonywanych przez gminę i jednocześnie zmniejszenie subwencji i dotacji z budżetu państwa
- wzrost patologii społecznych
- uzależnienie rodzin od pomocy społecznej,
- dziedziczenie biedy i bezrobocia,
- małe zaangażowanie mieszkańców w działalność społeczną.

SZANSE

- znaczny udział ludności w wieku produkcyjnym,
- mobilność i otwartość społeczności na poszukiwanie zatrudnienia,
- możliwość zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych, staży,
- możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych

II. MISJA, PRIORYTETY I CELE STRATEGICZNE.

W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Kobiełe Wielkie *misję* zdefiniowano w następujący sposób:

Misja:

Gmina Kobiełe Wielkie posiada sprawnie działający system polityki społecznej, dzięki któremu jest w stanie zaoferować pomoc wszystkim potrzebującym jej mieszkańcom gminy. Polityka społeczna gminy opiera się na umacnianiu roli rodziny w społeczeństwie, inwestowaniu w młodzież, promocji zdrowego stylu życia, oraz działaniach prewencyjnych i profilaktycznych skierowanych przeciwko patologiom społecznym.

1. Najważniejsze problemy występujące w gminie wymagające rozwiązania:

- migracja młodzieży;
- brak miejsc pracy (zakładów usługowych i produkcyjnych);
- pauperyzacja (ubożenie) społeczeństwa;
- mała aktywność społeczności lokalnej, zaangażowania młodych ludzi w działania na rzecz własnego środowiska;
- narastające patologie społeczne;
- niski przyrost naturalny;
- brak zainteresowania mieszkańców problemami gminy;
- brak alternatywnych źródeł dochodu;
- niewystarczająca baza turystyczna, gastronomiczna i noclegowa;
- starzenie się mieszkańców gminy.

2. Priorytety gminnej strategii:

- podniesienie stopnia współuczestnictwa lokalnej społeczności w działaniach na rzecz rozwiązywania problemów społecznych gminy;
- umacnianie więzi sąsiedzkich i wspólnoty lokalnej;
- aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- budowa gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną;
- budowanie systemu wsparcia i usług osobom starszym;
- realizacja działań profilaktycznych i edukacyjnych w celu integracji osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

3. Cele i zadania strategiczne.

Istotnym elementem polityki społecznej jest odbudowanie i umacnianie lokalnej społeczności, ważną rolę odgrywa tu edukacja środowiskowa pokazująca, że warto angażować się w działania na rzecz najbliższego otoczenia. Jest to zadanie niezmiernie trudne, szczególnie, że jesteśmy społeczeństwem biernym i bezsilnym na problemy społeczne.

Należałoby prowadzić szeroką działalność edukacyjną mającą na celu uświadomienie ludziom tego, że można i że warto angażować się w sprawy dotyczące najbliższego otoczenia, swojej miejscowości. Wynika z tego, że nadal należy kształtować postawy społeczeństwa obywatelskiego, bo ciągle w zbyt małym stopniu takim społeczeństwem jesteśmy. Migracje ludności dokonują się głównie w jednym kierunku - ze wsi do miast.

Na wsiach pozostają ludzie starsi, z wykształceniem podstawowym lub zasadniczym zawodowym. Jest im najtrudniej sobie poradzić, swoją sytuację

życiową oceniają jako bardzo trudną, a dodatkowo często więzi emocjonalne w rodzinie określają jako zerwane.

Patrząc na przepływ ludności warto zwrócić uwagę na fakt, że młodzi ludzie, którzy wyjeżdżają ze wsi w celu zdobycia lepszego wykształcenia na ogół już do swoich rodzinnych miejscowości nie wracają. Skutek jest taki, że na wsi jest niewiele osób z wykształceniem policealnym czy wyższym.

Warto zwrócić na to uwagę, szukać możliwości uatrakcyjnienia środowiska dla młodych wykształconych ludzi, którzy mogą się stać „siłą napędową” dla lokalnego środowiska. Powrót wykształconej młodzieży, czy napływ nowych ludzi z wyższym wykształceniem mógłby zahamować rosnącą przepaść kulturową i ekonomiczną w gminie.

Należy propagować czynne formy odpoczynku, aktywny tryb życia. Można w tym celu wykorzystywać spore zainteresowanie imprezami na wolnym powietrzu. Organizując różnego rodzaju festyny dla mieszkańców można zarazem propagować zdrowy styl życia, zachęcać do uprawiania sportu jak również wzbogacić ofertę kulturalną tych imprez i zapoznać z tzw. wyższą kulturą.

Poprzez działalność kulturalną można przecież zintegrować mieszkańców, zachęcić do podejmowania wspólnych działań na rzecz swojego otoczenia w rozwiązywaniu problemów społecznych.

III. GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁAŃ W ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

1. Pomoc osobom bezrobotnym

Cel operacyjny: Rozwój aktywnych form pomocy na rzecz osób bezrobotnych.

Kierunki działań:

- realizacja projektów współfinansowanych z EFS;
- wdrożenie Programów Aktywności Lokalnej w celu integracji społeczności lokalnej;
- rozwój pracy socjalnej na rzecz osób bezrobotnych poprzez dbanie o właściwy przepływ informacji pomiędzy instytucjami samorządowymi oraz informowanie osób bezrobotnych o możliwościach wsparcia;
- organizowanie warsztatów przedsiębiorczości dla osób zainteresowanych prowadzeniem własnej działalności gospodarczej;
- wspieranie osób bezrobotnych w nabywaniu kwalifikacji i kompetencji zawodowych.

- organizowanie treningów umiejętności społecznych i zawodowych oraz treningów motywacji dla osób bezrobotnych.

2. Pomoc osobom ubogim

Cel operacyjny: Ograniczenie zjawiska ubóstwa jako podstawowego czynnika przyczyniającego się do wykluczenia społecznego.

Kierunki działań:

- udzielanie pomocy materialnej osobom ubogim;
- diagnozowanie potrzeb i możliwości wsparcia grup zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- współpraca z instytucjami i organizacjami w zakresie wsparcia osób najuboższych;
- organizowanie warsztatów w zakresie umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

3. Pomoc osobom niepełnosprawnym

Cel operacyjny: Podnoszenie świadomości społecznej na temat niepełnosprawności, praw i uprawnień osób niepełnosprawnych oraz aktywizacja osób niepełnosprawnych.

Kierunki działań:

- upowszechnianie informacji o prawach, uprawnieniach, formach pomocy skierowanych do osób niepełnosprawnych za pośrednictwem ulotek, plakatów, strony internetowej gminy Kobbiele Wielkie;
- organizowanie spotkań edukacyjno – integracyjnych dla osób niepełnosprawnych i otoczenia;
- włączenie osób niepełnosprawnych do udziału w organizowanych festynach i spotkaniach okolicznościowych;
- zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do opieki medycznej, zabiegów rehabilitacyjnych poprzez informowanie o świadczeniodawcach, udzielanych zabiegach i warunkach korzystania z nich.
- udzielanie wsparcia i pomocy rodzinom wychowującym dzieci niepełnosprawne oraz integrowanie ich ze społecznością lokalną.

4. Przeciwdziałanie uzależnieniom

Cel operacyjny: Zapobieganie uzależnieniom i minimalizowanie skutków ich występowania.

Kierunki działań:

- wdrażanie Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- utworzenie i prowadzenie grupy wsparcia dla osób współuzależnionych;
- tworzenie warunków do zmiany zachowań i postaw mieszkańców wobec uzależnień;
- wdrażanie szkolnych programów profilaktycznych w celu zmiany zachowań i postaw dzieci i młodzieży wobec alkoholu, narkotyków, korzystania z nowych technologii itp.;

5. System wsparcia osób starszych

Cel operacyjny: Poprawa jakości życia osób starszych oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Kierunki działań:

- wspieranie aktywności zawodowej osób w wieku poprodukcyjnym poprzez zwiększenie ich szans na rynku pracy;
- wzmocnienie pozycji osób starszych poprzez promocję aktywnego starzenia się;
- tworzenie warunków do powstania i funkcjonowania Klubów Seniora;
- organizowanie i finansowanie badań profilaktycznych;
- prowadzenie poradnictwa specjalistycznego dla osób starszych i ich rodzin.

IV. MONITORING I EWALUACJA

Realizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych będzie uzależniona od wielu różnych czynników. Najważniejsze z nich to:

1. sytuacja finansowa gminy;
2. kreatywność i stopień zaangażowania lokalnych zasobów instytucjonalnych we wspólne działania;
3. aktywność samych zainteresowanych, czyli mieszkańców gminy.

Do poszczególnych przedsięwzięć realizowanych w ramach strategii winny być przygotowane odrębne programy i projekty. Ich wdrażanie będzie systematycznie monitorowane przez wyznaczonych pracowników odpowiedzialnych za ich realizację.

Systematycznie też prowadzona będzie analiza osiągniętych efektów. Nadzór nad realizacją zadań założonych w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych będzie prowadzony przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Nadzór merytoryczny nad realizacją poszczególnych zadań będzie należał do poszczególnych jednostek organizacyjnych Urzędu Gminy.

ZAKOŃCZENIE

Strategia jest sposobem działania konsekwentnie zmierzającym do osiągnięcia zamierzonego celu. W życiu potocznym mówimy często o strategii, co oznacza dążenie do realizowania ważnych zamierzeń, ulepszenie działania, wykorzystania możliwości, nadania właściwego biegu toczącym się sprawom. Nasze zbiorowe wysiłki, by osiągnęły zamierzone cele, wymagają strategii. Jej tworzenie jest jednym z podstawowych czynników poprawnego działania, a często warunkiem osiąganego sukcesu.

Zapisy zawarte w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kobiele Wielkie na lata 2015-2022 będą realizowane w ramach przyjętych działań w zależności od posiadanych przez samorząd gminy i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych.

Dla osiągnięcia wyznaczonych w dokumencie celów konieczne będzie współdziałanie różnych podmiotów funkcjonujących w obszarze polityki społecznej, w tym tych, które działają na wyższym szczeblu administracyjnym.

PRZEWODNICZĄCY

Rady Gminy

Lech Maks
Lech Maks